

Η ΤΕΛΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΤΑΦΙΟΥ ΕΙΣ ΤΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Τό ἑσπέρας τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς, 4^{ης} / 17^{ης} Ἀπριλίου 2020, περί τήν 9^η μ.μ. θερινήν ὥραν, ἤρχισεν ἡ σεμνή, κατανυκτική, οὐχ ἦττον καί μεγαλοπρεπῆς τελετή τοῦ Ἐπιταφίου ὑπό τοῦ Πατριαρχείου εἰς τόν Πανίερον Ναόν τῆς Ἀναστάσεως. Κατά τήν τελετήν ταύτην ἡ Ἐκκλησία ποιεῖται μνησίαν τῆς μετά τήν σταύρωσιν θεωσώμου ταφῆς καί καθόδου εἰς ἄδην τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἔνθα ἐκήρυξεν τοῖς κεκοιμημένων αὐτό τοῦτο τό μήνυμα τῆς σωτηρίας καί ἀπαλλαγῆς αὐτῶν τοῦ σκότους καί τῶν βασάνων τοῦ ἄδου λέγων: «εἰσάγεσθε πάλιν εἰς τόν Παράδεισον». Ἡ τελετή αὕτη, οὕσα οὐσιαστικῶς Ὅρθρος τοῦ Μεγάλου Σαββάτου, διέλαβε τόν Ἐξάψαλμον, τόν Κανόνα «Κύματι θαλάσσης τόν κρύψαντα πάλαι διώκτην τύραννον», τήν λιτάνευσιν ἀνά τά προσκυνήματα «Μή μου ἄπτου», τῶν Κλαπῶν, τοῦ Ἁγίου Λογγίνου, τοῦ «Διμερίσαντο τά ἱμάτιά μου», τοῦ «Ἀκανθίνου στεφάνου», τῆς Εὐρέσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, τοῦ Ἀδάμ καί τήν ἄνοδον εἰς τόν Φρικτόν Γολγοθᾶν.

Ἐνταῦθα μετά τήν ἀνάγνωσιν τοῦ Εὐαγγελίου καί τήν προσκύνησιν, οἱ Ἀρχιερεῖς ἦσαν τό εἰλητόν τοῦ Ἐπιταφίου ἀπό τῆς Ἁγίας Τραπέζης τοῦ Γολγοθᾶ καί κατελθόντες ἐτοποθέτησαν αὐτό εἰς τήν Ἁγίαν Ἀποκαθήλωσιν καί ἀνεγνώσθη τό Εὐαγγέλιον: «τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐλθὼν ὁ Ἰωσήφ ὁ ἀπό Ἀριμαθαίας...».

Ἦκολούθησεν ἡ λιτανεῖα τρίς περίξ τοῦ Παναγίου Τάφου καί ἡ τοποθέτησις τοῦ εἰλητοῦ ἐπί τῆς πλακῆς τοῦ Ἁγίου Τάφου. Ἦκολούθησαν αἱ τρεῖς Στάσεις τῶν Ἐγκωμίων τοῦ Ἐπιταφίου: α. «Ἡ ζωὴ ἐν τάφῳ», β. «Ἄξιόν ἐστίν, μεγαλύνειν Σε τόν ζωοδότην», γ. «Αἱ γενεαὶ πᾶσαι» καί ἡ λοιπὴ Ἀκολουθία, Εὐλογητάρια, Αἶνοι, Δοξολογία καί τό κήρυγμα τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντίνης κ. Ἀριστάρχου ἔχον ὡς ἔπεται:

“Μακαριώτατε Πάτερ καί Δέσποτα,

Ἐκλαμπρότατε κ. Γενικέ Πρόξενε τῆς Ἑλλάδος,

Σεβασμία τῶν Ἱεραρχῶν χορεία,

Σεβαστοὶ Πατέρες,

Εὐλαβεῖς προσκυνηταί,

Σήμερον, ἑσπέρας τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Παρασκευῆς, ἡ Ἐκκλησία βιώνει τό γεγονός τῆς σταυρώσεως τοῦ Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ καί Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου.- «Σήμερον κρεμᾶται ἐπὶ ξύλου ὁ ἐν ὕδασι τήν γῆν κρεμάσας -ἦλοις προσηλώθη ὁ νυμφίος τῆς Ἐκκλησίας»-, ἐπιφώσκοντος δέ τοῦ Ἁγίου καί Μεγάλου Σαββάτου ἡ Ἐκκλησία βιώνει καί τό γεγονός τῆς θεωσώμου ταφῆς Αὐτοῦ- «Ἡ ζωὴ ἐν τάφῳ κατετέθη Χριστέ καί ἀγγέλων στρατιαί ἐξεπλήττοντο -καθελὼν τοῦ ξύλου ὁ Ἀριμαθαίας ἐν τάφῳ σε κηδεύει».

Ἡ Ἐκκλησία βιώνει τά δύο ταῦτα γεγονότα σήμερον ἀντλοῦσα ἐξ

αὐτοπτῶν μαρτύρων ἐν Γραφαῖς Ἁγίαις, συσταυρουμένη τῷ Σταυρωθέντι δι' αὐτήν καί συνθαπτομένη μετ' Αὐτοῦ, κηδευομένου ὡς θνητοῦ καί κατερχομένου εἰς τὸν Ἄϊδην.

Ἐπιτελοῦσα ταῦτα ἡ Ἐκκλησία πιστεύει ὅτι ἡ σταύρωσις τοῦ Χριστοῦ ἦτο ἐλευθέρα ἐκλογή καί ἀπόφασις τῶν σταυρωτῶν Αὐτοῦ, προγιγνωσκομένη, οὐχί δέ προωρισμένη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Εἰς τό πρόσωπον Αὐτοῦ οἱ σταυρωταί δέν ἠδυνήθησαν νά ἀνεχθοῦν ὅτι εἶναι ὁ ἐπί τῆς γῆς κατελθών Ἐνανθρωπήσας Υἱός καί Λόγος τοῦ Θεοῦ, διό καί εἰς θάνατον κατεδίκασαν Αὐτόν. Ἡ Ἐκκλησία δέεται ὑπέρ ἀφέσεως αὐτῶν ὡς καί Ἐκεῖνος ἐζήτησε ἀπό τοῦ σταυροῦ «Πάτερ ἄφες αὐτοῖς οὐ γάρ οἶδασι τί ποιοῦσι (Λουκ. 23, 34). Τόν θάνατον τοῦτον ἠδύνατο ὁ Ἰησοῦς νά ἀποφύγη εἴτε ὡς ἄνθρωπος εἴτε ἐν τῇ θεϊκῇ δυνάμει Αὐτοῦ, προσῆλθεν ὁμως ἐκουσίως εἰς αὐτόν. Προδοθεῖς, συλληφθεῖς καί χλευασθεῖς, «ὡς πρόβατον ἐπί σφαγῆν ἤχθη καί ὡς ἀμνός ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτόν ἄφωνος». Ὡς λέγει ὁ ἀπόστολος τῶν ἔθνῶν, «ἐν ᾧ ὑπέρ τοῦ ἀγαθοῦ τάχα τις καί τολμᾷ ἀποθανεῖν, Χριστός ὑπέρ ἡμῶν ἀπέθανε, ἡμῶν ἀσθενῶν, ἀμαρτωλῶν καί ἀσεβῶν ὄντων» (Ρωμ. 5, 6-8). Διά τῆς ταπεινώσεως καί τῆς κενώσεως τοῦ σταυροῦ ὁ Χριστός ἐνίκησε τάς ἐναντίας δυνάμεις καί τόν θάνατον. Ὁ σταυρός τοῦ Χριστοῦ εἶναι διά τήν Ἐκκλησίαν ἡ ἀπαρχή τῆς ὑπάρξεως, ζωῆς καί τῆς ἀναστάσεως αὐτῆς. Διά τοῦτο καί αὐτή ψάλλει «τόν σταυρόν Σου προσκυνοῦμεν Δέσποτα καί τήν ἀγίαν Σου ἀνάστασιν ὑμνοῦμεν καί δοξάζομεν». Διά τοῦτο καί ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός λέγει «πάντων θαυμαστότερον ὧν ἐποίησεν ὁ Χριστός ὁ τίμιος σταυρός Αὐτοῦ... καί ἀληθῶς τό τίμιον καί σεβάσιμον ξύλον, ἐπί τοῦ ὁποῦ ὁ Χριστός προσενήνοχεν ἑαυτόν θυσίαν ὑπέρ ἡμῶν, ὡς ἀγιασθέν τῇ ἀφῆ τοῦ ἀγίου σώματος καί αἵματος, προσκυνητέον, τούς ἡλούς, τήν λόγχην, τά ἐνδύματα, τά ἱερά σκηνώματα, ἅτινά εἰσι ἡ φάτνη, τό σπήλαιον, ὁ Γολγοθᾶς, ὁ σωτήριος, ὁ ζωοποιός τάφος, ἡ Σιών τῶν Ἐκκλησιῶν ἡ ἀκρόπολις καί τά ὅμοια, ὡς φησὶν ὁ Θεοπάτωρ Δαβίδ, εἰσελευσόμεθα εἰς τά σκηνώματα αὐτοῦ, προσκυνήσωμεν εἰς τόν τόπον οὗ ἔστησαν οἱ πόδες αὐτοῦ». (Ἰωάν. Δαμασκηνοῦ, Ἐκδοσις Ὁρθοδόξου πίστεως, πγ').

Οἱ πόδες Αὐτοῦ ἔστησαν εἰς τόν τόπον τοῦ φρικτοῦ Γολγοθᾶ. Ἐν αὐτῷ ἐπί Ποντίου Πιλάτου ὁ Θεός ἐν τῇ σοφίᾳ Αὐτοῦ «εἰργάσατο σωτηρίαν ἐν μέσῳ τῆς γῆς». Ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ Υἱοῦ Αὐτοῦ ἤνωσεν Ἰουδαίους καί Ἑλληνας εἰς ἓν σῶμα, εἰς ἓνα λαόν, τήν Ἐκκλησίαν. Ἐκάλεσε καί ἡμᾶς τά ἔθνη, τά μή γινώσκοντα Θεόν, τά μακράν Αὐτοῦ, εἰς τό μήνυμα τῆς συνδιαλλαγῆς Αὐτοῦ καί ἡμεῖς τά ἔθνη, ἀποδεχθέντα τοῦτο, ἐγενόμεθα οἰκεῖοι τοῦ Θεοῦ, «συγκληρονόμα καί σύσσωμα καί συμμετοχα τῆς Διαθήκης Αὐτοῦ, τῆς ἐπαγγελίας Αὐτοῦ ἐν τῷ Χριστῷ διά τοῦ Εὐαγγελίου». (Ἐφεσ. 3-6). Ὁ Θεός ἐνεκέντρισε ἡμᾶς εἰς τό σῶμα τῆς Ἐκκλησίας. Ἐνσωματωθέντες εἰς τήν Ἐκκλησίαν ἐδιδάχθημεν νά ζῶμεν ἐπί γῆς μετὰ τῶν συνανθρώπων ἡμῶν ἐν συνδιαλλαγῇ, δικαιοσύνῃ, εἰρήνῃ καί ἀγάπῃ ἔτι καί πρὸς τούς ἐχθρούς ἡμῶν, ἐνθυμούμενοι ὅτι «τό πολίτευμα ἡμῶν ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει». (Φιλιπ. 3, 20).

Ἡ ἀγάπη ὁμως τοῦ Θεοῦ διά τόν ἄνθρωπον, ὁ ὅποιος ὡς λέγει ὁ οὐρανοβάμων Παῦλος οὔτε «τοῦ ἰδίου υἱοῦ οὐκ ἐφείσατο ἀλλ' ὑπέρ ἡμῶν πάντων παρέδωκεν αὐτόν, πῶς οὐχί καί σύν αὐτῷ τά πάντα ἡμῖν χαρίζεται; (Ρωμ. 8-32), συνέκλεισε εἰς τήν οἰκονομίαν τῆς σωτηρίας διά τοῦ σταυροῦ ὄχι μόνον ἡμᾶς τούς ζῶντας ἐπί τῆς γῆς, εἰς τούς ὁποίους ὑπέδειξε ὁδούς εἰς σωτηρίαν, ἀλλά καί τούς τεθνεῶτας καί δεσμώτας τοῦ Ἄδου καί κειμένους εἰς τό σκότος καί τήν σκιάν τοῦ θανάτου καί ἀναμένοντας τήν ἀπολύτρωσιν. Διά τοῦ σταυροῦ ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ κατήλθεν εἰς τόν Ἄϊδην ὡς καί νεκρῶν καί ζώντων τήν ἐξουσίαν ἔχων καί

ἀνεζήτησε εἰς τὰ σκότη αὐτοῦ ὡς ἀνεζήτησε καί εἰς τὴν γῆν τό ἀπολωλός πρόβατον, τόν πεπτωκότα ἄνθρωπον, τόν Ἀδάμ καί τούς ἀπογόνους αὐτοῦ καί ἐν τῇ ἀστραπῇ τῆς θεότητος Αὐτοῦ ἀνέσυρε λέγων «εἰσάγεσθε πάλιν εἰς τόν Παράδεισον». Πρῶτος πολίτης αὐτοῦ κατέστη ἤδη ἀπό τοῦ σταυροῦ ὁ ληστής, χρησιμοποιοῦσας ὡς κλεῖδα τὴν μετάνοιαν. «Μνήσθητι μου Κύριε ἐν τῇ βασιλείᾳ Σου». Ὡς λέγει ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός «κάτεισιν εἰς τόν ἄδην ψυχὴ τεθωμμένη τοῦ Χριστοῦ, ἵνα ὡσπερ τοῖς ἐν γῆ ἀνέτειλε ὁ ἥλιος τῆς δικαιοσύνης, οὕτω καί τοῖς ὑπὸ γῆν ἐν σκότει καί σκιᾷ θανάτου καθημένοις ἐπιλάμψη τό φῶς... καί τούς ἀπ' αἰῶνος λύσας πεπεδημένους αὐθις ἐκ νεκρῶν ἀπεφοίτησε ὁδοποιήσας ἡμῖν τὴν ἀνάστασιν» (Ἐκδ. Ὁρθοδ. Πίστεως ογ').

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Σιών, «ἡ δεξαμένη πρώτη ἄφεςιν ἁμαρτιῶν διὰ τῆς ἀναστάσεως», καυχᾶται διὰ Χριστόν καί δὴ ἐσταυρωμένον καί ὑμνεῖ Αὐτόν σήμερον ἐξοδίους ἐπιταφίους ἄσμασι ὑπνώττοντα σαρκί εἰς τὴν κατανυκτικὴν καί σεμνὴν τελετὴν ταύτην, προεξάρχοντος τοῦ Προκαθημένου αὐτῆς Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ. Θεοφίλου καί δέεται Αὐτοῦ ἀπό τοῦ κενοῦ καί ὀλβίου μνημείου, ὅπως ἐπίδῃ ἐπὶ τὴν ἄμπελον τοῦ ποιμνίου αὐτῆς ὅπουδήποτε γῆς καί καταρτίσῃ αὐτὴν καί καταστήσῃ μέτοχον τῆς δόξης τῆς ἀναστάσεως καί ὅπως μὴ ἐπιλάθῃται τῶν δοκιμαζομένων ἐκ τῆς θανατηφόρου νόσου τοῦ λοιμικοῦ ἰοῦ ἐπιτοπίως καί παγκοσμίως, ἀλλὰ τῇ θεραπευτικῇ καί ἰαματικῇ Αὐτοῦ δυνάμει καί εὐσπλαγχνίᾳ ἐξαγάγῃ αὐτούς εἰς ἀναψυχὴν, ὑγιείαν, εὐζωίαν καί εὐημερίαν καί ἐπίδῃ καί ἐπὶ τούς χριστιανούς τῆς Μέσης Ἀνατολῆς καί ὅλους τούς κατοίκους τῆς Ἁγίας Γῆς καί εὐχεται εἰς πάντας χαρμόσυνον, εὐφρόσυνον καί καλὴν Ἀνάστασιν”.

Τῆς τελετῆς προεξῆρξεν ἡ Α.Θ.Μ ὁ Πατὴρ ἡμῶν καί Πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ.κ. Θεόφιλος, συνιερουργούντων Αὐτῷ τῶν Ἀρχιερέων Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καπιτωλιάδος κ. Ἡσυχίου, Σεβασμιωτάτων Ἀρχιεπισκόπων Λύδδης κ. Δημητρίου καί Μαδάβων κ. Ἀριστοβούλου καί τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἐλενουπόλεως κ. Ἰωακείμ, Ἀγιοταφίτων τοῦ Πατριαρχείου, ἐν οἷς ὁ Δραγουμανεύων Ἀρχιμανδρίτης Ματθαῖος, ὁ Τελετάρχης Ἀρχιμανδρίτης Βαρθολομαῖος, ὁ Γέρων Καμαράσης Ἀρχιμανδρίτης Νεκτᾶριος καί οἱ διάκονοι, ἐλάχιστοι τόν ἀριθμόν καί ψάλλοντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Μαδάβων κ. Ἀριστοβούλου καί τοῦ Ἱεροδιακόνου Συμεῶν εἰς τόν ἐξώστην καί ἄνευ προσκυνητῶν, λόγω τῶν προφυλακτικῶν μέτρων τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας καί τῆς Ἀστυνομίας τοῦ Ἰσραήλ ἔναντι τοῦ θανατηφόρου ἰοῦ.

Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας